

?El fals equilibri ecològic

No existeix l'equilibri ecològic. Qualsevol ecosistema sempre està en una mena d'estat dinàmic. Sempre entra energia (del Sol), sempre en surt (en forma de calor), sempre entra matèria (entra de fora, d'altres ecosistemes o es recicla) i sempre en surt.

Ecosistema agrícola fora de l'equilibri

És fals dir que les selves equatorials estan en equilibri ecològic, que són una fotografia estàtica. Les

plantes continuen reproduint-se, els animals també i el microorganismes segueixen reciclant la matèria. També tots moren. Per tant, mai res no és igual. Heràclit ja ho deia: totes les coses estan en continu moviment. Tot canvia de manera cíclica o espiral. Ningú no pot banyar-se dos cops en el mateix riu. El riu sempre és diferent. Els ecosistemes canvien al llarg del temps i mai acaben d'arribar a l'equilibri, qualsevol organisme nou circula per un ecosistema diferent. Canvi constant: dels ecosistemes primigenis fets per una sopa de biomolècules, fa 5.000 milions d'anys, fins a arribar a l'exuberància, diversitat i complexitat d'una selva tropical actual. La natura, la biosfera, no ha parat de canviar i no ha estat mai en equilibri. La natura ha estat capaç d'autoregular-se segons l'entrada i sortida d'energia i/o matèria. Si en un ecosistema no hi entra energia i/o matèria es mor. Si l'energia o matèria entra de forma descompensada l'ecosistema es transforma i canvia cap a un nou fals equilibri de més o menys complexitat.

Els humans al llarg de la nostra història hem explotat els ecosistemes (els hàbitats, la biodiversitat) per obtenir-ne menjar, abric, defensa, comoditat? Quan érem caçadors recol·lectors i nòmades, explotàvem petits ecosistemes que després abandonàvem i tot sols es regeneràvem. Més endavant ens vam fer sedentaris, i vam transformar els ecosistemes que ens envoltaven. I, fent un gran salt, un cop passada la revolució industrial, el nostre ecosistema únic va ser la biosfera, la Terra sencera rebia i rep la nostra deixadesa ecològica. Sempre hem alterat el nostre entorn, sempre hem trencat els falsos equilibris. Ara som 8.000 milions d'humans i la Terra ja no és el que era sense la presència dels humans. És un altre ecosistema que no està en equilibri. Per tant, no podem recuperar equilibris, ni natures prístines. No n'hi ha. El que podem fer com a humans és decreïxer i alterar el mínim possible la natura alterada que ens queda. La crisi climàtica i energètica és el resultat de l'alteració que hem produït els humans sobre la natura (la biosfera) i, sobretot, sobre nosaltres mateixos, sobre el nostre esdevenir com a espècie, com a natura que som.